

Obrazložitev proračuna za leto 2026

1214 - Varuh človekovih pravic

Poslanstvo predlagatelja finančnega načrta

Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) je ustanovljen z namenom varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Njegova naloga je ugotavljati in preprečevati kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter odpravljati njihove posledice. Gre za varstvo na področju pravnega in korektnega ravnanja oblasti v razmerju do posameznika. Varuh je dodatno sredstvo zunaj sodnega varstva pravic in posameznikov. S svojim delovanjem krepi pomen pravne države, ustavnosti in zakonitosti ter spoštovanja človekovih pravic. Varuh nima pristojnosti oblastnega odločanja in ne more sprejemati pravno obvezujočih odločitev, ki bi bile sankcionirane s sredstvi pravne prisile. Njegova dejanja in akti niso oblastne narave in z njimi ne izvaja oblasti. Posamičnih aktov ne izdaja v obliki odločbe, sodbe, sklepa ali odredbe, torej v oblikah, ki sicer poudarjajo avtoritativnost v izvajanju oblasti. Njegova naloga je ugotavljati in preprečevati kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter odpravljati njihove posledice.

Leta 2017 je bil sprejet Zakon o dopolnitvah Zakona o varuhu človekovih pravic (ZVarCP-B), katerega ključni namen je bil omogočiti Varuhu, da postane Nacionalna institucija za varovanje človekovih pravic s statusom A po Pariških načelih o položaju in delovanju nacionalnih institucij za človekove pravice, ki jih je sprejela Generalna skupščina OZN leta 1993. Ta najvišji možen status po navedenih načelih je Varuh uspel doseči v januarju 2021.

Z ZVarCP-B je bilo pravno formalno sistemsko urejeno tudi Zagovorništvo otrok. S tem se je zaključil projekt Zagovornik – Glas otroka, ki ga je varuh izvajal od leta 2007. Kot notranjo organizacijsko enoto je zakon utemeljil tudi Državni preventivni mehanizem (v nadaljevanju: DPM) proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju, ki ga Varuh opravlja od pomladi leta 2008 po Zakonu o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (MOPPM, Uradni list RS – MP, št. 20/06, Uradni list RS, št. 114/06).

ZVarCP-B je utemeljil tudi ustanovitev Sveta varuha za človekove pravice (v nadaljevanju: Svet). Gre za posvetovalno telo varuha, ki deluje znotraj institucije Varuha, vendar po načelu strokovne avtonomije. Svet sestavljajo predsednik in 16 članic oziroma članov. Od teh je sedem članov civilne družbe, trije so predstavniki znanosti, dva predstavnika vlade, zagovornik enakosti, informacijski pooblaščenec, državni zbor in državni svet pa imajo vsak po enega člana. Svet je skladno z določbo 50. a člena ZVarCP začel delovati 1. junija 2018.

V letu 2019 je skladno z ZVarCP-B začel delovati tudi Center za človekove pravice (v nadaljevanju: Center). Ta opravlja širše naloge in ne obravnava pobud. Med nalogami Centra so zlasti so zlasti promocija, informiranje, izobraževanje, usposabljanje, priprava analiz in poročil s posameznih področij spodbujanja in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sodelovanje s civilno družbo, sindikati in drugimi državnimi organi, dajanje splošnih informacij o vrstah in oblikah pritožb na mednarodne organe zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sodelovanje v mednarodnih organizacijah in združenjih na evropski in svetovni ravni, ki delujejo na področju uresničevanja, spodbujanja in razvoja človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

Pravni okvir za delo Varuha so tudi nekateri drugi zakoni, kot npr. Zakon o ustavnem sodišču, Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije, Zakon o pacientovih pravicah, Zakon o obrambi, Zakon o varstvu potrošnikov, Zakon o varstvu okolja, Zakon o varstvu osebnih podatkov, Zakon o kazenskem postopku, Zakon o državnem tožilstvu, Zakon o sodiščih, Zakon o sodniški službi, Zakon o enakih možnostih žensk in moških, Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Zakon o odvetništvu, Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij, Zakon o upravnih taksah, Zakon o tajnih podatkih, Zakon o zdravljenju neplodnosti in postopkih oploditve z biomedicinsko pomočjo, Zakon o javnih uslužbencih, Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, Zakon o potnih listinah in Pravila službe v Slovenski vojski.

Delovanje predlagatelja finančnega načrta prispeva k doseganju ciljev naslednjih podprogramov, programov in politik

- 01 - POLITIČNI SISTEM
 - 0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic
 - 010203 - Odprava in preprečevanje kršitev človekovih pravic
 - 010206 - Izvajanje opcijskega sporazuma

Proračunski uporabniki znotraj predlagatelja finančnega načrta

- 1214 - Varuh človekovih pravic

Proračunski uporabniki ter njihovi neposredni učinki

1214 - Varuh človekovih pravic

Oris proračunskega uporabnika

Poslanstvo Varuha je varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil. S svojim poslovanjem, ki temelji na obravnavanju pobud, prejetih od pobudnikov, odprtih na lastno pobudo, pa tudi na podlagi obravnave širših vprašanj, ki so pomembna za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter za pravno varnost državljanov v Republiki Slovenji, ugotavlja in preprečuje kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter predlaga ukrepe za njihovo odpravo. S svojim delovanjem krepi pomen pravne države, ustavnosti in zakonitosti ter spoštovanja človekovih pravic. Z novelo zakona iz leta 2017 je Varuh pridobil pravno podlago za vzpostavitev treh notranjih organizacijskih enot Varuha: Državni preventivni mehanizem proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (v nadaljevanju: DPM), Center za človekove pravice (v nadaljevanju: Center) in Zagovorništvo otrok. Center je začel s svojim delovanjem v začetku leta 2019 in opravljal širše naloge kot so promocija, informiranje, izobraževanje, usposabljanje, priprava analiz in poročil s posameznih področij spodbujanja in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, organiziranje posvetovanj glede uresničevanja, spodbujanja in varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sodelovanje s civilno družbo, sindikati in drugimi državnimi organi, dajanje splošnih informacij o vrstah in oblikah pritožb na mednarodne organe zaradi kršitev človekovih pravic in temeljnih svoboščin, sodelovanje v mednarodnih organizacijah ter združenjih na evropski in svetovni ravni, ki delujejo na področju uresničevanja, spodbujanja in razvoja človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Na podlagi ZVarCP-B je bil vzpostavljen tudi Svet varuha za človekove pravice, ki je varuhovo posvetovalno telo, ki izraža pluralnost družbene skupnosti.

01 - POLITIČNI SISTEM

0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic

010203 - Odprava in preprečevanje kršitev človekovih pravic

Opis podprograma

Varuh v okviru programa 'Politični sistem - varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic' izhaja iz namena ustanovitve institucije. ZVarCP v 1. členu določa, da se za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil s tem zakonom ustanovi Varuh ter določijo njegove pristojnosti in pooblastila. Njegova naloga je preprečevati in ugotavljati kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter odpravljati njihove posledice. Temu načelu sledi vrsta rešitev glede načina dela Varuha. Vsakdo, ki meni, da so mu z aktom ali dejanjem državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnih pooblastil kršene človekove pravice ali temeljne svoboščine, lahko da pobudo za začetek postopka pri Varuhu. Varuh lahko začne postopek tudi na lastno pobudo, lahko obravnava tudi širša vprašanja, ki so pomembna za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter za pravno varnost državljanov in drugih oseb, ki prebivajo v Republiki Sloveniji. Ob pogojih, ki jih določa Zakon o ustavnem sodišču (23.e člen ZUstS), lahko Varuh pri Ustavnem sodišču RS začne postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, če meni, da predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, nedopustno posega v človekove pravice ali temeljne svoboščine. Na podlagi 50. člena ZUstS lahko ob pogojih, ki jih določa ta zakon, vloži ustavno pritožbo v zvezi s posamično zadevo, ki jo obravnava. Varuh se pri svojem delu ravna po določenih ustave in mednarodnih pravnih aktov o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Pri svojih intervencijah se lahko sklicuje tudi na načela pravičnosti in dobrega upravljanja. Varuh je pri svojem delu neodvisen in samostojen. Sredstva za delo Varuha določi državni zbor v državnem proračunu. Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo Varuhu na njegovo zahtevo zagotoviti vse podatke in informacije iz njihove pristojnosti ne glede na stopnjo zaupnosti in mu omogočiti izvedbo preiskave. Varuh lahko naslovi organom predloge, mnenja, kritike ali priporočila, ki so jih ti dolžni obravnavati in nanje odgovoriti v roku, ki ga določi varuh. Varuh se pri svojem delu ravna po določenih Ustave RS in mednarodnih pravnih aktov o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Postopek pri Varuhu je zaupen. O svojih ugotovitvah in ukrepih varuh obvešča javnost in državni zbor. Postopek pri Varuhu je neformalen in za stranke brezplačen. Varuh poroča državnemu zboru z rednimi ali posebnimi poročili o svojem delu, ugotovitvah o stopnji spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter o pravni varnosti državljanov v Republiki Sloveniji. Letno poročilo mora predložiti najkasneje do 30. septembra za preteklo leto. Posebna poročila lahko varuh naslovi pristojnemu delovnemu telesu državnega zbora ali neposredno državnemu zboru. Varuh lahko daje državnemu zboru in vladi pobude za spremembe zakonov in drugih pravnih aktov iz njune pristojnosti. Varuh lahko daje državnim organom, zavodom in organizacijam, ki izvajajo javna pooblastila, predloge za izboljšanje njihovega poslovanja in ravnanja s strankami. V zvezi s svojim delom ima varuh pravico vpogleda v podatke in dokumente iz pristojnosti državnih organov. Predpisi o varovanju tajnosti podatkov obvezujejo varuha, njegove namestnike in uslužbence.

Ukrepi

1214-11-0001 - Odprava in preprečevanje kršitev ČP

Opis ukrepa

Varuh varuje posameznika v stikih z državnimi organi, organi lokalne samouprave in nosilci javnih pooblastil ter nadzira njihovo delovanje. Gre za varstvo na področju pravilnega in korektnega ravnanja oblasti v razmerju do posameznika. Varuh nima pristojnosti oblastnega odločanja in ne more sprejemati pravno obveznih odločitev, ki bi bile sankcionirane s sredstvi pravne prisile. Njegova dejanja in akti

niso oblastne narave in z njimi ne izvaja oblasti. Posamičnih aktov ne izdaja v obliki odločbe, sodbe, sklepa ali odredbe, torej v oblikah, ki sicer poudarjajo avtoritativnost v izvajanju oblasti. Varuh je dodatno sredstvo zunaj sodnega varstva pravic posameznikov. Bil je ustanovljen z namenom varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil. Predstavlja pomemben element za vzpostavljanje ravnovesja med posameznimi vejami oblasti. Njegova naloga je ugotavljati in preprečevati kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter odpravljati njihove posledice. To počne po eni strani z obravnavo posamezne prijave zatrjevanega kršenja človekove pravice posameznika, po drugi strani pa opravlja naloge promocijske in preventivne narave. Prvo pomeni odpravljanje konkretne kršitve, drugo pa prispeva k preprečevanju bodočih kršitev. Pogosto se oboje prepletata. Odločilnega pomena je, da je Varuh lahko dostopen vsakomur, ki se želi obrniti nanj. Temu načelu sledi vrsta rešitev glede načina dela Varuha.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Varuh varuje posameznika v stikih z državnimi organi, organi lokalne samouprave in nosilci javnih pooblastil ter nadzira njihovo delovanje. Gre za varstvo na področju pravilnega in korektnega ravnanja oblasti v razmerju do posameznika. Varuh nima pristojnosti oblastnega odločanja in ne more sprejemati pravno obveznih odločitev, ki bi bile sankcionirane s sredstvi pravne prisile. Njegova dejanja in akti niso oblastne narave in z njimi ne izvaja oblasti. Posamičnih aktov ne izdaja v obliki odločbe, sodbe, sklepa ali odredbe, torej v oblikah, ki sicer poudarjajo avtoritativnost v izvajanju oblasti. Varuh je dodatno sredstvo zunaj sodnega varstva pravic posameznikov. Bil je ustanovljen z namenom varovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil. Predstavlja pomemben element za vzpostavljanje ravnovesja med posameznimi vejami oblasti. Njegova naloga je ugotavljati in preprečevati kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter odpravljati njihove posledice. To počne po eni strani z obravnavo posamezne prijave zatrjevanega kršenja človekove pravice posameznika, po drugi strani pa opravlja naloge promocijske in preventivne narave. Prvo pomeni odpravljanje konkretne kršitve, drugo pa prispeva k preprečevanju bodočih kršitev. Pogosto se oboje prepletata. Odločilnega pomena je, da je Varuh lahko dostopen vsakomur, ki se želi obrniti nanj. Temu načelu sledi vrsta rešitev glede načina dela Varuha.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZVarCP	Zakon o varuhu človekovih pravic (ZVarCP)

Neposredni učinki

C4110 - Učinkovito in uspešno reševanje prejetih pobud

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

Z učinkovito in uspešno obravnavo pobud Varuh skuša na posameznih podpodročjih sistemsko reševati problematiko. Učinki izvajanja poslanstva Varuha se kažejo na eni strani skozi zmanjševanje pripada pobud na posameznem podpodročju, tj. odpravi kršitev, na drugi strani oz. posameznem podpodročju pa skozi povečanje pripada tj. odkrivanju kršitev. Ozaveščanje javnosti in obveščanje o človekovih pravicah izvaja Varuh z izdajo publikacij (letnega poročila - slovenske in angleške izdaje, posebnih poročil, biltenov, zloženk ipd.), izvedbo tiskovnih konferenc, objavami na spletni strani in drugimi aktivnostmi.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I05981 - Število izdanih publikacij	#NA	Število	2010	4,00	2017	3,00	3,00
					2018	3,00	3,00
					2019	3,00	5,00
					2020	3,00	3,00
					2021	3,00	7,00
					2022	3,00	8,00
					2023	3,00	6,00
					2024	3,00	
					2025	10,00	
					2026	8,00	
I05925 - Odstotek zmanjšanja pobud na posameznem podpodročju	#NA	%znižanja	2010	0,00	2017	5,00	5,00
					2018	5,00	5,00
					2019	5,00	5,00
					2020	5,00	5,00
					2021	5,00	5,00
					2022	5,00	5,00
					2023	5,00	5,00
					2024	5,00	
					2025	5,00	
					2026	5,00	
I05979 - Odstotek povečanja pobud na posameznem podpodročju	#NA	% povečanje	2010	0,00	2017	5,00	5,00
					2018	5,00	5,00
					2019	5,00	5,00
					2020	5,00	5,00
					2021	5,00	5,00
					2022	5,00	5,00
					2023	5,00	5,00
					2024	5,00	
					2025	5,00	
					2026	5,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I05925 - Odstotek zmanjšanja pobud na posameznem podpodročju

Ciljna vrednost "odstotek zmanjšanja pobud na posameznem področju" je v letu 2025 ter 2026 5%.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I05979 - Odstotek povečanja pobud na posameznem podpodročju

Ciljna vrednost "odstotek povečanja pobud na posameznem področju" je v letu 2025 ter 2026 5%.

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I05981 - Število izdanih publikacij

Ciljna vrednost "število izanih publikacij" v letu 2025 je 10 za leto 2026 pa 8 izdanih publikacij.

C5831 - Vzpostavitev mreže usposobljenih zagovornikov po celotni Sloveniji

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

Slovenija se je k posebni skrbi za otroka zavezala tudi s Konvencij o otrokovih pravicah (v nadaljevanju: KOP) in Evropsko konvencijo o uresničevanju otrokovih pravic (v nadaljevanju: MEKUOP). KOP v ospredje vseh postopkov postavlja interes otroka in ga obravnava kot samostojnega nosilca pravic ter zahteva okrepitev njegovega položaja v vseh postopkih pred organi države. Prednost takšne ureditve je ta, da izhaja iz pravic otroka, in ne iz pravic staršev, s tem pa omogoča, da se otrok obravnava kot subjekt v različnih pravnih razmerjih. Zagovorniki v teh postopkih okrepijo glas otroka. Varuh zagovorništvo vodi že od leta 2007, sprva kot projekt Zagovornik – glas otroka, od 14. oktobra 2017 pa je zagovorništvo otrok urejeno v Zakonu o varuhu človekovih pravic. RS. Na podlagi zakonskega pooblastila smo zagovorništvo podrobneje uredili s podzakonskim aktom (Uradni list RS, št. 44/18). Namen zagovorništva je, da zagovornik nudi strokovno pomoč otroku, da ta izrazi svoje mnenje v vseh postopkih in zadevah, v katerih je udeležen, ter mnenje otroka posreduje pristojnim organom in institucijam, ki odločajo o njegovih pravicah in koristih. Varuh v okviru izvajanja zagovorništva skrbi za razvijanje mreže zagovornikov, organizacijo in izvedbo usposabljanja in preizkus znanja za kandidate zagovornike, organizacijo in izvedbo rednega strokovnega izpopolnjevanja in usposabljanja zagovornikov otrok, organizacijo in izvedbo njihovih supervizij in intervizij po območjih. Varuh tudi obvešča zainteresirano javnost o zagovorništvu otrok ter organizira in izvaja predstavitve zagovorništva za strokovno in splošno javnost. Zagovorništvo je zasnovano kot mreža prostovoljcev zagovornikov, ki so posebej usposobljeni za pogovore z otroki in pridobivanje njihovega mnenja, to mnenje pa prenesejo v pravne postopke, v katerih se odloča o otrokovih pravicah. Mreža zagotavlja približno enako dostopnost vsem otrokom v Sloveniji do zagovornika, za boljšo organizacijo in koordinacijo dela zagovornikov pa so odgovorni območni koordinatorji. Usposabljanje vseh udeležencev v postopkih zagovorništva zagotavlja Varuh, ki zagovornike organizira tudi za intervizijo in supervizijo.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I05996 - Število usposobljenih zagovornikov	#NA	Število	2010	75,00	2017	80,00	61,00
					2018	70,00	56,00
					2019	80,00	62,00
					2020	80,00	58,00
					2021	80,00	64,00
					2022	80,00	66,00
					2023	80,00	60,00
					2024	80,00	
					2025	80,00	
					2026	80,00	
					2027	0,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I05996 - Število usposobljenih zagovornikov

Ciljna vrednost "Število usposobljenih zagovornikov" v letih 2025 in 2026 je 80 usposobljenih zagovornikov.

1214-24-0001 - Promocija zdravja na delovnem mestu VČP

Opis ukrepa

Ukrep je namenjen načrtovanju in izvajanju promocije zdravja na delovnem mestu, kar zahteva 6. člen Zakona o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št.43/11), ki določa da mora delodajalec načrtovati in izvajati promocijo zdravja na delovnem mestu. Promocija zdravja na delovnem mestu so prizadevanja delodajalca in zaposlenih za izboljšanje zdravja in dobrega počutja na delovnem mestu. To dosežemo z izboljšanjem organizacije dela in delovnega okolja, s spodbujanjem zaposlenih, da se aktivno udeležujejo aktivnosti za varovanje in krepitev zdravja in z omogočanjem izbire zdravega načina življenja (na primer delavnice o osveščanju zdravega načina prehranjevanja, o sedečem delu, obveščanje zaposlenih glede zdravega načina življenja, itd.).

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Zaradi ozaveščanja zaposlenih o zdravju na delovnem mestu se izvajajo usposabljanja z vsebinami o zdravem načinu življenja, ki se meri s kazalnikom "število izvedenih usposabljanj" v posameznem letu.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
ZVZD-1	Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1)

Neposredni učinki

C8828 - Ozaveščenost zaposlenih o zdravju na delovnem mestu

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I12621 - Število izvedenih usposabljanj	#NA	kos	2024	1,00	2025	3,00	
					2026	3,00	
					2027	3,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I12621 - Število izvedenih usposabljanj

Ciljna vrednost kazalnika "število izvedenih usposabljanj" za leta 2025, 2026 in 2027 znaša 3.

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I12621	Zaradi ozaveščanja zaposlenih o zdravju na delovnem mestu se izvajajo usposabljanja z vsebinami o zdravem načinu življenja, ki se meri s kazalnikom "število izvedenih usposabljanj" v posameznem letu.

Skupine projektov

1214-11-S001 - Investicije Varuha človekovih pravic

Opis skupine projektov

Gre za projekt investicijskih nakupov za zagotavljanje optimalnih delovnih pogojev.

Neposredni učinki

C4111 - Zagotavljanje optimalnih delovnih pogojev

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

Glede na tehnično in ekonomsko zastaranje osnovnih sredstev ter računalniške infrastrukture je treba določena osnovna sredstva zamenjati, nadgraditi in obnoviti ter zagotoviti sredstva za minimalno ureditev dodatnih prostorov in opreme Varuha in nadaljnji razvoj dosežene tehnične ravni opremljenosti.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I06787 - Izvedba predvidenih investicij	#NA	%	2010	100,00	2025	98,00	
					2026	98,00	
					2027	98,00	

Opisi kazalnikov

Kazalnik	Opis
I06787	S pomočjo kazalnika bomo preverjali učinkovitost realizacije načrtovanih investicij.

01 - POLITIČNI SISTEM

0102 - Varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic

010206 - Izvajanje opcijskega sporazuma

Opis podprograma

Varuh v okviru programa 'Politični sistem - varstvo ustavnosti, nadzor pravne države in človekovih pravic' izhaja iz namena ustanovitve institucije. ZVarCP v 1. členu določa, da se za varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin v razmerju do državnih organov, organov lokalne samouprave in nosilcev javnih pooblastil s tem zakonom ustanovi Varuh ter določijo njegove pristojnosti in pooblastila. Njegova naloga je preprečevati in ugotavljati kršitve človekovih pravic in druge nepravilnosti ter odpravljati njihove posledice. Temu načelu sledi vrsta rešitev glede načina dela Varuha. Vsakdo, ki meni, da so mu z aktom ali dejanjem državnega organa, organa lokalne samouprave ali nosilca javnih pooblastil kršene človekove pravice ali temeljne svoboščine, lahko da pobudo za začetek postopka pri Varuhu. Varuh lahko začne postopek tudi na lastno pobudo, lahko obravnava tudi širša vprašanja, ki so pomembna za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter za pravno varnost državljanov in drugih oseb, ki prebivajo v Republiki Sloveniji. Ob pogojih, ki jih določa Zakon o ustavnem sodišču (23.e člen ZUstS), lahko Varuh pri Ustavnem sodišču RS začne postopek za oceno ustavnosti oziroma zakonitosti predpisa ali splošnega akta, izdanega za izvrševanje javnih pooblastil, če meni, da predpis ali splošni akt, izdan za izvrševanje javnih pooblastil, nedopustno posega v človekove pravice ali temeljne svoboščine. Na podlagi 50. člena ZUstS lahko ob pogojih, ki jih določa

ta zakon, vloži ustavno pritožbo v zvezi s posamično zadevo, ki jo obravnava. Varuh se pri svojem delu ravna po določilih ustave in mednarodnih pravnih aktov o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Pri svojih intervencijah se lahko sklicuje tudi na načela pravičnosti in dobrega upravljanja. Varuh je pri svojem delu neodvisen in samostojen. Sredstva za delo Varuha določi državni zbor v državnem proračunu. Državni organi, organi lokalnih skupnosti in nosilci javnih pooblastil morajo Varuhu na njegovo zahtevo zagotoviti vse podatke in informacije iz njihove pristojnosti ne glede na stopnjo zaupnosti in mu omogočiti izvedbo preiskave. Varuh lahko naslovi organom predloge, mnenja, kritike ali priporočila, ki so jih ti dolžni obravnavati in nanje odgovoriti v roku, ki ga določi varuh. Varuh se pri svojem delu ravna po določilih Ustave RS in mednarodnih pravnih aktov o človekovih pravicah in temeljnih svoboščinah. Postopek pri Varuhu je zaupen. O svojih ugotovitvah in ukrepih varuh obvešča javnost in državni zbor. Postopek pri Varuhu je neformalen in za stranke brezplačen. Varuh poroča državnemu zboru z rednimi ali posebnimi poročili o svojem delu, ugotovitvah o stopnji spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter o pravni varnosti državljanov v Republiki Sloveniji. Letno poročilo mora predložiti najkasneje do 30. septembra za preteklo leto. Posebna poročila lahko varuh naslovi pristojnemu delovnemu telesu državnega zbora ali neposredno državnemu zboru. Varuh lahko daje državnemu zboru in vladi pobude za spremembe zakonov in drugih pravnih aktov iz njune pristojnosti. Varuh lahko daje državnim organom, zavodom in organizacijam, ki izvajajo javna pooblastila, predloge za izboljšanje njihovega poslovanja in ravnanja s strankami. V zvezi s svojim delom ima varuh pravico vpogleda v podatke in dokumente iz pristojnosti državnih organov. Predpisi o varovanju tajnosti podatkov obvezujejo varuha, njegove namestnike in uslužbence.

Ukrepi

1214-11-0003 - Izvajanje nalog in pooblastil DPM

Opis ukrepa

Državni preventivni mehanizem (DPM) predstavlja dopolnitev Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju. Ukrep je namenjen izvajanju Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju. Z ratifikacijo tega protokola se je Slovenija zavezala k vzpostavitvi neodvisnega državnega preventivnega mehanizma proti mučenju. Kot je določeno z Opcijskim protokolom pristojnosti in naloge državnega preventivnega mehanizma po opcijskem protokolu, skladno s 17. členom, izvršuje Varuh, v dogovoru z njim pa tudi nevladne organizacije, registrirane v Republiki Sloveniji ter organizacije, ki so pridobile status humanitarne organizacije v Republiki Sloveniji.

Izhodišča in kazalniki na katerih temeljijo izračuni in ocene pravic porabe

Državni preventivni mehanizem (DPM) predstavlja dopolnitev Konvencije proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju. Ukrep je namenjen izvajanju Zakona o ratifikaciji Opcijskega protokola h konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju.

Pravne podlage

Oznaka	Naziv
MOPPM	Zakon o ratifikaciji Opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (MOPPM)

Neposredni učinki

C4223 - Izvajanje rednega nadzora in varstva oseb, na mestih, kjer jim je bila odvzeta prostost

Prispeva k rezultatu: C5798 - Mnenja, predlogi in priporočila Varuha človekovih pravic

DPM v Sloveniji ob vsakem obisku pripravi izčrpno poročilo o svojih ugotovitvah o obiskani ustanovi. To poročilo vsebuje tudi predloge in priporočila za odpravo ugotovljenih nepravilnosti in za izboljšanje stanja, vključno z ukrepi za zmanjšanje možnosti nepravilnega ravnanja v prihodnje.

Kazalniki

Kazalnik	Vir	ME	Izh. leto	Izh. vred.	Leto	Cilj. vrednost	Dos. vrednost
I04742 - Število opravljenih obiskov	#NA	Število	2010	41,00	2017	60,00	80,00
					2018	60,00	81,00
					2019	60,00	63,00
					2020	60,00	51,00
					2021	80,00	60,00
					2022	80,00	98,00
					2023	80,00	87,00
					2024	80,00	
					2025	95,00	
					2026	95,00	

Obrazložitev sprememb ciljnih vrednosti na kazalniku I04742 - Število opravljenih obiskov

Ciljna vrednost število opravljenih obiskov je v letu 2025 in 2026 95.